
Tweede Kamer, Woonangelegenheden

VERSLAG VAN EEN ALGEMEEN OVERLEG

Concept

De vaste commissie voor Binnenlandse Zaken heeft op 18 oktober 2018 overleg gevoerd met mevrouw Ollongren, minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, viceminister-president, over:

- **de brief van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, viceminister-president d.d. 12 oktober 2018 inzake rapport Nulmeting woonwagenstandplaatsen (35000-VIII, nr. 12);**
- **de brief van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, viceminister-president d.d. 5 oktober 2018 inzake actieplan studentenhuisvesting en Landelijke Studenten Monitor 2018 (33104, nr. 20);**
- **de brief van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, viceminister-president d.d. 7 september 2018 inzake studentenhuisvesting (33104, nr. 19);**
- **de brief van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, viceminister-president d.d. 23 augustus 2018 inzake afschrift reactie op de burgerbrief van de heer S. te R. met nadere vragen over toezicht op erfpacht (2018Z14842);**
- **de brief van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, viceminister-president d.d. 12 juli 2018 inzake beleidskader voor gemeentelijk standplaatsenbeleid (34775-VII, nr. 70);**
- **de brief van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, viceminister-president d.d. 5 juli 2018 inzake verloop en uitkomsten van het Platform hypotheke (32847, nr. 416).**

Van dit overleg brengt de commissie bijgaand geredigeerd woordelijk verslag uit.

De voorzitter van de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken,
Ziengs

De griffier van de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken,
Hendrickx

Voorzitter: Ziengs
Griffier: Hendrickx

Aanwezig zijn acht leden der Kamer, te weten: Van Eijs, Futselaar, Koerhuis, Krol, Nijboer, Ronnes, Smeulders en Ziengs,

en mevrouw Ollongren, minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, viceminister-president.

Aanvang 18.33 uur.

De voorzitter:

Goedenavond. Hartelijk welkom bij de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken. Vanavond hebben we een algemeen overleg met als onderwerp woonaangelegenheden. U ziet hier aan mijn rechterzijde, daar waar ik normaal de minister verwelkom, dat zij nog niet aangeschoven is. Haar gevolg inmiddels wel. De minister zat nog in een begrotingsbehandeling en is daardoor iets verlaat. Maar ik heb net begrepen dat zij binnen nu en ongeveer vijf minuten aanschuift. Om te voorkomen dat iedereen denkt "wat gebeurt hier nou allemaal en wat duurt het lang", leek het me goed om daar in ieder geval even melding van te maken. Ter linkerzijde, voor de kijkers rechts, zijn de leden van de vaste Kamercommissie aangeschoven. Respectievelijk zijn dat de heer Smeulders namens GroenLinks, de heer Koerhuis namens de VVD, de heer Nijboer namens de PvdA, mevrouw Van Eijs namens D66, de heer Futselaar namens de SP, de heer Ronnes namens het CDA en de heer Krol namens 50PLUS. Die ziet u aan uw rechterzijde; voor mij links. Ik ben vanavond de voorzitter. Mijn naambordje staat hier ook voor mij. Ik schors even de vergadering, totdat de minister aangeschoven is.

De vergadering wordt van 18.35 uur tot 18.40 uur geschorst.

De voorzitter:

Ik heropen het algemeen overleg. De minister is inmiddels ook aangeschoven. Hartelijk welkom. We gaan het als volgt doen. De leden van de vaste Kamercommissie spreken vier minuten in. Gezien de korte duur van het AO stel ik voor één interruptie in twee delen te doen. Dan tel ik als er één keer een vraag is, die vraag één keer en kun je die vervolmaken met de tweede. Ik stel voor om het op die manier te doen en zie aan de leden dat dat akkoord is.

Dan geef ik het woord aan de heer Krol namens 50PLUS.

De heer Krol (50PLUS):

Dank u wel, voorzitter. We hebben het vanavond over woonaangelegenheden. Ik wil twee problemen naar voren brengen, één over senioren en hypotheek en één over studenten. Ik ga het niet hebben over woonwagendwoning, want daar heeft 50PLUS geen problemen mee en als je er geen problemen mee hebt, hoef je het ook niet te benoemen.

De voorzitter:

Dank u wel. Het woord is aan de heer Ronnes namens het CDA.

De heer Ronnes (CDA):

Dank u wel, voorzitter. Als eerste wil ik het hebben over het beleidskader woonwagend. De geest is uit de fles. Met de uitleg die in de praktijk door woonwagendbewoners aan het Beleidskader gemeentelijke woonwagend- en standplaatsbeleid wordt gegeven zien we her en der in het land ongewenste effecten. Mill was een van de eerste gemeenten waar illegaal standplaatsen werden ingenomen. Onterecht in onze ogen beroept de betreffende woonwagendbewoner zich op het beleidskader dat eerder dit jaar door de minister werd vastgesteld. Dit geeft namelijk niemand het recht om het recht in eigen hand te nemen en zich onder toestemming en de benodigde vergunningen te vestigen op standplaatsen.

Met de beantwoording van onze schriftelijke vragen en de brief van afgelopen vrijdag heeft de minister verduidelijkt dat het beleidskader het toe-eigenen van standplaatsen op deze wijze en de aanpak van criminaliteit niet in de weg zal staan. Toch is er iets goed fout gegaan. Bij de presentatie is, zo lijkt het, weinig gedaan aan het management van verwachtingen. Die communicatie is volgens ons niet goed geweest. Ik heb de volgende vragen daarover aan de minister. Is de minister bereid het beleidskader aan te passen of van een nadere toelichting te voorzien met de cruciale inhoud van haar brief, zodat verwarring in de toekomst wordt voorkomen? Hoe denkt zij de geest weer in de fles te krijgen? Welke ondersteuning kunnen gemeenten die worstelen met de ongewenste effecten van het beleidskader verwachten? Is de minister bereid om gehoor te geven aan de oproep van de regioburgemeesters Limburg, Zeeland-West, Brabant en Oost-Brabant om met hen in gesprek te gaan over de uitvoering van het beleidskader? En dan niet alleen over de effecten van de schaarste van woonplekken, maar nadrukkelijk ook over de aanpak van zware en ondermijnende criminaliteit en de bestrijding van betrokken ketenpartners.

Voorzitter. Ik kom op mijn volgende onderwerp: studentenhuisvesting.

De heer **Nijboer** (PvdA):

Ik zou graag aan de heer Ronnes van het CDA willen vragen of hij vindt dat er eigenlijk niks deugt van alle woonwagendbewoners. Want als ik hem zo hoor, is er heel veel mee mis, is er allemaal criminaliteit en weet ik wat niet allemaal meer, en deugt er een heleboel niet. Wat vindt hij er nou eigenlijk van?

De heer **Ronnes** (CDA):

Het is niet terecht om die conclusie te trekken. Ook woonwagendbewoners zijn inwoners van Nederland en ze behoren ook een plek te krijgen waar zij terecht kunnen met hun woonbehoeftes.

De **voorzitter**:

Ik hoor nu het geluid dubbel.

De heer **Ronnes** (CDA):

Ik hoorde mezelf inderdaad terug.

De **voorzitter**:

Gaat u door, meneer Ronnes.

De heer **Ronnes** (CDA):

Zij behoren ook een plek te krijgen waar ze terecht kunnen met hun woonbehoeftes. Het is ook niet zo dat je iedereen over één kam kunt scheren. Alleen gaat het er hier om dat je in den lande nu ziet dat er op illegale wijze standplaatsen worden ingenomen. En dat keur ik af. Daarnaast hebben onder anderen burgemeesters het signaal afgegeven dat zij zich afvragen of het beleidskader bijdraagt aan de positie waarin het lokale bestuur zit om problematieken te kunnen handhaven die gehandhaafd moeten worden. Die twee punten wil ik met name hier aankaarten bij de minister. Ze hebben namelijk gezorgd voor heel veel onrust in het land.

De **voorzitter**:

Dank u wel. Ik stel voor dat u doorgaat met uw inbreng.

De heer **Futselaar** (SP):

Dank u, voorzitter. Ik kom hier vooral voor studentenhuisvesting, maar ik wil wel beginnen met een opmerking over woonwagendbewoners. De minister heeft ons een brief gestuurd waarin ze feitelijk klip-en-klaar zegt dat het onacceptabel is om eigen rechter te spelen. Ik denk dat dat terecht is en dat het ook een minister past om dat te zeggen. Maar ik wil de minister wel vragen wat zij zegt tegen gemeentes die een uitsterfbeleid voor standplaatsen voeren, iets wat eigenlijk ook niet zou moeten kunnen. Ook daar past misschien wel een stevige uitspraak van de minister.

De **voorzitter**:

Ik dank u wel. Het woord is aan mevrouw Van Eijs namens D66.

Mevrouw **Van Eijs** (D66):

Dank u wel, voorzitter. Iedereen weet dat er grote uitdagingen zijn op de woningmarkt. Ik zal er vandaag een aantal aansnijden. Wat betreft de vragen over woonwagens kan ik me goed aansluiten bij de vragen die de SP daarover heeft gesteld.

De **voorzitter**:

Dank u wel. Het woord is aan de heer Nijboer namens de PvdA.

De heer **Nijboer** (PvdA):

Voorzitter. Als de zaal vol had gezeten met studenten, was ik begonnen met de studentenhuisvesting. Maar de zaal zit daar niet mee vol, dus ik begin met woonwagendbewoners, want ik vind het goed dat ...

(Onrust op de publieke tribune.)

De heer **Nijboer** (PvdA):

De voorzitter spreekt u nu bestraffend toe, want dit mag niet.

De **voorzitter**:

Ik geef even een aantal spelregels mee. We zijn niet zo moeilijk hier, maar uitingen van ondersteuning of afkeuring en dergelijke zijn niet de bedoeling. U bent hier inderdaad onze gast en ik stel voor dat we ons aan die regels houden. Dat geldt over en weer. Ik kan me voorstellen dat u weleens blij van instemming wil geven, maar dat is niet de bedoeling. Vandaar dat ik even deze melding doe. Ik geef het woord weer aan de heer Nijboer.

De heer **Nijboer** (PvdA):

Zo is het; dat mag niet. Maar ik vind het goed dat u bent gekomen. Ik wil daar twee dingen over zeggen. Het eerste is: als er misstanden zijn, als de wet wordt overtreden, dan is dat niet acceptabel. Dat vindt de PvdA en daar staan we ook voor. Dat komt ook voor. Het tweede is dat iedereen in Nederland het recht heeft om zo te wonen als hij zelf wil en dat de overheid er ook voor moet zorgen dat dat gebeurt. De vraag aan de minister is: vindt u dat u dat voldoende doet? Doen gemeentes dat voldoende? Of worden er ook mensen weggepest of eigenlijk een beetje weggedreven uit de gemeentes? En is dat niet een slechte zaak als je zo je leven wil vormgeven? Ik denk

dat dat de hoofdvraag is die de PvdA aan de minister hierover wil stellen.

De voorzitter:

Ruim binnen de tijd, dank u wel. Het woord is aan de heer Koerhuis namens de VVD.

De heer Koerhuis (VVD):

Dank u wel, voorzitter. Een dak boven je hoofd is belangrijk voor iedereen, of dat nu in een huurhuis, een studentenhuus of een woonwagen is. Alle Nederlanders hebben ook recht op een dak boven hun hoofd en Nederlandse reizigers hebben ook recht op hun cultuur. Dat respecteren we. Daarom is het goed dat de minister het beleidskader voor woonwagenbewoners en het actieplan voor studenten heeft gepubliceerd, waarin hun rechten expliciet zijn vastgesteld. Deze rechten gelden voor iedereen, namelijk een dak boven je hoofd.

De acties die we voor het eerst drie weken geleden hebben gezien in de Gelderlander, met een foto waarop "wij kraken" was te zien, en die mijn collega van het CDA, de heer Ronnes, twee weken geleden onder de aandacht heeft gebracht hier in de Kamer, begonnen in Mill. Afgelopen maandag had RTL Late Night het over 26 acties, vanochtend de NOS over 34 acties. Deelt de minister dit beeld? De meeste woonwagenbewoners houden zich gewoon aan de regels. Ze houden protestacties en demonstreren voor hun rechten. Maar dit kader heeft blijkbaar de ruimte gegeven aan foute groepen om kraakacties te houden. Dit kader heeft blijkbaar verwarring veroorzaakt. Kan de minister daarom aangeven welke van de 34 acties die we vanochtend op de NOS hebben gezien, protestacties zijn en welke acties kraakacties zijn? Kan de minister een overzicht hiervan naar de Kamer sturen?

Voorzitter. Ik vind het onbegrijpelijk dat gemeenten wel veel tijd en moeite besteden aan de huisvesting van statushouders, maar niet aan Nederlandse reizigers, die soms tientallen jaren wachten op tijdelijke huisvesting en standplaatsen, en studenten, die in Groningen in tenten moeten slapen. Zoals ik al vraag sinds mijn Kamerlidmaatschap: kan de minister de gemeenten die problemen hebben vragen de voorrangregeling voor statushouders af te schaffen? Woonwagenbewoners en studenten vragen terecht aandacht voor hun problemen. De problemen kunnen per gemeente verschillen. De oplossing zal dus ook per gemeente verschillen. Maar, en zo zeggen ook het beleidskader en het actieplan, tijdelijke huisvesting en standplaatsen moeten in overleg worden toegewezen. Daarom wil ik dat de minister in overleg gaat met woonwagenbewoners, studenten, gemeenten en corporaties om die problemen op te lossen. Wij kunnen hier vanuit Den Haag niet bepalen waar wel en geen tijdelijke huisvesting en standplaatsen moeten komen. Klopt het dat de minister 24 of 25 oktober in overleg gaat met woonwagenbewoners? Wat gaat de minister dan bespreken? En gaat de minister gemeenten en corporaties dan ook uitnodigen?

De voorzitter:

Dank u wel. Een interruptie van de heer Futselaar.

De heer Futselaar (SP):

Ik zou de heer Koerhuis het volgende willen vragen. Hij zegt: de minister moet met alle

partijen in gesprek om te zorgen voor voldoende plekken. Daar ben ik het volledig mee eens. Als het specifiek over de woonwagenproblematiek gaat, dan weten we dat er gemeentes zijn die actief aan uitsterfbeleid doen en niet aan hun zorgplicht voldoen. Is het dan niet de taak van de minister om ze op een gegeven moment aan te spreken, om niet alleen met ze in overleg te gaan maar ook gewoon te zeggen "wat jullie doen is niet juist"? Hoe staat de heer Koerhuis daarin?

De heer **Koerhuis** (VVD):

Als er iemand in deze Kamer benadrukt dat we genoeg huizen voor iedereen moeten hebben, dan ben ik het wel: bouwen, bouwen, bouwen. Ik heb ook samen met de ChristenUnie een motie ingediend dat we ook best tijdelijke woningen kunnen plaatsen. In het overzicht dat nu halfjaarlijks naar de Kamer komt, op verzoek van de VVD en de ChristenUnie, komt er nu ook een overzicht hoeveel daarvan tijdelijke woningen zijn.

De **voorzitter**:

Ik zie dat de heer Futselaar zijn interruptie compleet wil maken. De heer Futselaar.

De heer **Futselaar** (SP):

Ja, voorzitter, want dat is vast een antwoord op een vraag maar niet op de vraag die ik heb gesteld. Ook het College voor de Rechten van de Mens heeft gezegd: er zijn gemeentes bezig met een uitsterfbeleid op het gebied van standplaatsen. Dat is verkeerd. Ik vraag de heer Koerhuis: zou de minister die specifieke gemeentes niet moeten aanspreken, niet overleggen maar aanspreken en zeggen: wat jullie doen is niet juist? Ook als moreel leider, zou ik bijna zeggen.

De **voorzitter**:

De vraag is helder. De heer Koerhuis.

De heer **Koerhuis** (VVD):

Ik hoor hier eigenlijk graag de beantwoording van de minister over.

De **voorzitter**:

Dan geef ik daarmee het woord aan de heer Smeulders namens GroenLinks.

De heer **Smeulders** (GroenLinks):

Dank u wel, voorzitter. Ik ga vanavond in op twee thema's: studentenhuysvesting en de woonwagens. Laat ik met dat tweede beginnen. GroenLinks is blij dat de minister aan de slag is gegaan met de aanbevelingen van de Nationale ombudsman en het College voor de Rechten van de Mens met betrekking tot woonwagenbewoners. Het is ook goed dat er nu een beleidskader is voor gemeenten om hun standplaatsenbeleid verder vorm te geven, al blijft het voor hen waarschijnlijk een ingewikkeld onderwerp. Dat hebben we de afgelopen weken ook gezien. Vandaag ontvingen wij een brief van burgemeesters uit Zuid-Nederland — de heer Ronnes verwees er net ook al naar — over de relatie tussen de aanpak van ondermijnende criminaliteit en het nieuwe beleidskader. Ik ben heel benieuwd naar de reactie van de minister daarop.

De minister heeft een nulmeting laten uitvoeren van het aantal woonwagenstandplaatsen. In dit onderzoek staan de cijfers van 310 gemeenten. Het verbaast mijn fractie enigszins dat er dus kennelijk nog 70 gemeenten zijn, dat is bijna 20%, waar geen informatie over beschikbaar is. Kan de minister aangeven hoe dit komt en of zij nog een poging gaat doen om van deze gemeenten ook actuele cijfers te

ontvangen? De belangrijkste vraag over dit onderwerp die ik nu aan de minister wil stellen, is hoe groot op dit moment het tekort aan standplaatsen voor woonwagens is.

De voorzitter:

Ik dank u wel. Dan schors ik het algemeen overleg tot 19.20 uur, zodat de minister zich kan voorbereiden op de beantwoording.

De vergadering wordt van 19.11 uur tot 19.21 uur geschorst.

De voorzitter:

Ik verzoek de leden plaats te nemen. Het publiek is keurig op tijd weer terug, waarvoor dank. Ik geef het woord aan de minister voor de beantwoording. Ik stel voor: twee interrupties.

Minister Ollongren:

Voorzitter, dank daarvoor. Ik wilde inderdaad voorstellen, zoals u zelf al zei, voorzitter, om de vragen die gesteld zijn over wonen, woningmarkt en bouwen op te sparen voor het wetgevingsoverleg dat we op 12 november hebben. Dit is een AO over woonaangelegenheden, maar er staan een aantal specifieke onderwerpen op de agenda. Ik heb de vragen wel genoteerd, maar met uw welnemen komen die dus op 12 november terug.

Het lijkt mij goed om even te beginnen met het onderwerp woonwagens en het beleidskader. Er zijn veel vragen over gesteld en er is veel belangstelling voor. Ik denk dat dat heel goed is, want het heeft natuurlijk best een geschiedenis. Dat er meer aandacht is gekomen voor dit vraagstuk en dat het Europees Hof voor de Rechten van de Mens en ook het College voor de Rechten van de Mens in Nederland hier uitspraken over hebben gedaan, heeft mij ertoe gebracht om in overleg met veel partijen aan dat beleidskader te werken. Ik noem ze graag op: de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, een dertigtal specifieke gemeenten, een aantal corporaties, Aedes en vertegenwoordigers van woonwagengebouwers zelf. Ook de Nationale ombudsman heeft er trouwens een rapport over uitgebracht. Dat beleidskader is er gekomen en ik denk dat dat goed is, omdat hierin wordt uitgelegd welke mensenrechten er met betrekking tot het wonen van woonwagengebouwers van toepassing zijn. Het beleidskader is bedoeld om gemeenten daarop te wijzen en om gemeenten ook te vragen daarmee aan de slag te gaan. Het is drie maanden oud. We weten allemaal dat er tijd nodig is om van papier naar de praktijk te komen, ook lokaal, in de gemeenten. Ik begrijp heel goed dat mensen die hier al jarenlang mee bezig zijn, ongeduldig zijn. Maar ik denk wel dat de gemeenten nu in staat zijn om een volgende stap te zetten, om aan de hand van dit nieuwe beleidskader, waar echt heel zorgvuldig op gestudeerd is, te komen tot een nieuw beleid. Dat kan dus niet het oude uitsterfbeleid zijn, zeg ik in de richting van de heer Futselaar. Want we weten nu wel dat dat geen recht doet aan het feit dat iedereen in Nederland recht heeft op een plek om te wonen, of je nu kiest voor een huis of voor een woonwagen.

Daar staat tegenover dat het ongeduld of ook wel een zekere mate van blijdschap over het nieuwe beleidskader op een aantal plekken inderdaad heeft geleid tot acties waarbij wordt gezegd: dan kunnen we nu hier op deze plek gaan staan. Dat is iets te kort door de bocht, want het beleidskader geeft op geen enkele manier aanleiding om te denken dat het recht in eigen hand kan worden genomen. Dus de enige manier om hieruit te komen, is in een goede dialoog tussen de woonwagengebouwers en de gemeenten. Dat

gebeurt ook op veel plekken. Ik wil daar ook heel graag bij helpen. Ik zal zo aan de hand van een aantal specifieke vragen die gesteld zijn ook vertellen hoe dat kan gebeuren, maar ik roep echt iedereen ertoe op: ga met elkaar dat gesprek aan en zorg voor een lokale oplossing in de gemeente die het betreft. De gemeenten hebben de handleiding gekregen in het kader van de brief waar het in staat. Ze zullen daar een oplossing voor moeten maken, maar de gemeenten hebben daar ook even tijd voor nodig. Zij hebben ook gewoon hun eigen democratische processen. Maar ik denk wel dat iedereen daar op een goede manier uit kan komen.

Een van de vragen was: is bij de presentatie van het beleidskader wel voldoende aandacht besteed aan het communiceren van wat er eigenlijk in staat? Ik zei net al: het beleidskader is niet in een ivoren toren hier in Den Haag tot stand gekomen. Het is in overleg tot stand gekomen. Op het moment dat het gereed was, is het natuurlijk ook gepaard gegaan met het geven van informatie over het feit dat het er kwam, om te zorgen dat mensen ook weten dat ze ergens terecht kunnen met hun vragen. Dat geldt nog steeds. Mensen kunnen terecht bij hun gemeente. Mensen kunnen terecht bij BZK. Ook wij hebben gesproken met vertegenwoordigers van de woonwagengebouwen. Over wat we nu hier en daar zien gebeuren — ik ga straks nog in op de vragen van de heer Koerhuis — zeg ik: protesteren mag altijd in Nederland, maar je ergens vestigen zonder toestemming van de gemeente mag weer niet. En nee, uitsterfbeleid mag ook niet, zeg ik tegen de heer Futselaar.

De heer Ronnes had de indruk dat de geest uit de fles is. Ik denk dat dat meevalt. We gaan door met het gesprek hierover. Volgende week zal er weer met gemeenten worden gesproken, met burgemeesters, maar ook met woonwagengebouwen. Natuurlijk willen we ook met woningbouwcorporaties spreken als dat nodig is. Dat moet zo veel mogelijk op het lokale niveau gebeuren. Ik denk dat het allerbelangrijkste is dat mensen zien dat dat ook leidt tot resultaten, tot goede afspraken met gemeenten en tot oplossingen voor knelpunten. Soms is grond gewoon een schaars goed in gemeenten. Dat moet opgelost worden, maar ik denk dat het goede nieuws voor iedereen is dat we het elkaar verplicht zijn om die oplossing te vinden. Zoals ik al zei: dat gesprek is gaande, en volgende week gaat dat door.

De heer Nijboer vroeg: hebben de gemeenten in het verleden voldoende oog gehad voor de kwetsbaarheid van sommigen van deze bewoners? Ik sluit niet uit dat dat inderdaad onvoldoende is geweest. Ik denk dat ook daarom de Ombudsman daarop is aangeslagen en dat heeft gesignaleerd. Maar het beleidskader dat er nu ligt, is er eigenlijk pas net. Ik wil de gemeenten natuurlijk ook wel de ruimte geven om aan de hand van dat beleidskader op een goede manier hun nieuwe beleid in hun eigen zorgvuldige besluitvorming te organiseren en de behoeften van woonwagengebouwen in hun gemeente ook goed in kaart te brengen. Dat vereist van hen natuurlijk ook wel wat, maar ik heb er vertrouwen in dat we op termijn kunnen constateren dat het gewoon beter is geworden.

De heer **Nijboer** (PvdA):

Ik denk dat het niet heel ingewikkeld is. Iedereen snapt dat je niet zomaar overal een woonwagen neer mag zetten en dan zeggen: dit is een mooie plek, die is van mij en hier gaan we met z'n allen staan. Dat snapt iedereen. Maar mensen moeten wel een redelijke plek kunnen hebben om hun leven vorm te geven, en ook een plek die ze zelf een beetje mogen kiezen. Ik snap echt dat de minister nu niet per gemeente kan zeggen waar het allemaal kan gebeuren, maar is de minister het met dat uitgangspunt van mij

eens?

Minister Ollongren:

Ik ben het met dat uitgangspunt eens. Sterker nog, het beleidskader zegt juist dat we rekening moeten houden met de rechten van woonwagenebewoners. Gemeenten moeten daar rekening mee houden. Gemeenten moeten ruimte creëren als die vraag er is in hun gemeente en daar invulling aan geven. Het moet natuurlijk wel op een goede manier. Gemeenten hebben te maken met woonwagenebewoners. Ze hebben te maken met andere bewoners, met partijen, met grondeigenaren. Daar moet de oplossing worden gezocht, in overleg met al die partijen. Maar daar moeten de gemeenten inderdaad wel stappen gaan zetten. Het beleidskader is er, maar nu komt het aan op de uitvoering en op het matchen van de vraag van woonwagenebewoners in een gemeente, de plek die de gemeenten kunnen realiseren en dat allemaal in goed overleg met de verschillende partijen die daarbij betrokken zijn.

De voorzitter:

Er is ook nog een interruptie van de heer Futselaar.

De heer Futselaar (SP):

Daarop doorgaand: ik ben blij dat de minister zegt dat de uitsterfconstructies niet meer mogen en ik begrijp dat de minister zegt dat er tijd nodig is voor de uitwerking en dat gemeenten die moeten hebben. Maar als het er niet van komt, als gemeenten er na een halfjaar, na driekwart jaar, na een jaar, na anderhalf jaar nog steeds geen werk van maken, gaat de minister dan op een gegeven moment zeggen: "Nu ga ik daar ook consequenties aan verbinden. Het is dan wel gedecentraliseerd, maar ik heb hier ook een verantwoordelijkheid en ik ga jullie op de vingers tikken"?

Minister Ollongren:

Ik vind dat we niet te veel op de feiten vooruit moeten lopen. Ik begrijp het ongeduld, maar het beleidskader is drie maanden oud. Iedereen die weleens lokaal heeft bestuurd weet dat voor een besluit in een gemeente echt meer tijd nodig is dan drie maanden. De plannen moeten worden ontwikkeld. Er is overleg nodig. Pas daarna kunnen we constateren hoe het loopt, dus laten we het even stap voor stap doen. Tegen de tijd dat we wat meer kunnen zien van wat daadwerkelijk gerealiseerd is, of niet, dan kan de heer Futselaar zijn vraag natuurlijk nog een keer stellen.

De voorzitter:

En toch een vervolgvraag, meneer Futselaar?

De heer Futselaar (SP):

Ja. Ik ben zeven jaar gemeenteraadslid geweest en ik weet dat bestuurlijke processen vaak sneller gaan als er sprake is van een stok en een wortel, dus ook een zekere dreiging: als het niet snel gaat, dan is er een consequentie. Zolang die consequentie er niet ligt, vermoed ik dat de animo bij gemeenten om vaart te maken ook wel wat minder is, want het gaat hier ook gewoon om lastige gevoelige discussies, ook in gemeenteraden. Het is misschien wel verleidelijk om te zeggen: ach joh, dat kan later ook nog wel.

Minister Ollongren:

Het tegenovergestelde is natuurlijk nu aan de hand. Gemeenten vragen niet voor niets aan mij en aan het ministerie van BZK om hen te helpen bij hoe dat beleidskader toe te

passen. Dat gesprek ga ik natuurlijk heel graag aan met die gemeenten, dus dat geeft mij juist het vertrouwen dat de gemeenten daar op een hele serieuze manier mee omgaan. Ik denk dat daar waar we in het verleden misschien onvoldoende recht hebben gedaan of gemeend onvoldoende recht te hebben gedaan aan de rechten van de woonwagewoners, we nu in een situatie komen waarin ze dat wel moeten doen. Dan geldt ook het omgekeerde, want tegenover die rechten staan ook plichten. Daarom roep ik er ook toe op dat de woonwagewoners zelf ook onderdeel worden van dat gesprek, van die dialoog met gemeenten, zodat gemeenten en woonwagewoners niet tegenover elkaar staan maar met elkaar aan tafel zitten om dit op te lossen.

De voorzitter:

Een interruptie van de heer Ronnes.

De heer Ronnes (CDA):

Dat laatste is precies waar ik even op aan wil sluiten. Laat ik beginnen om te zeggen dat ik het goed vind dat er een traject wordt ingezet waarbij mensen met elkaar aan tafel zitten om een oplossing te bedenken. Dat is heel goed. Een tweede is dat u zegt: demonstreren mag, actievoeren mag. Ik krijg toch de indruk uit de geluiden die wij ontvangen dat daar toch wel de grenzen van demonstratie overgegaan zijn in de afgelopen weken, misschien maanden. Dat is toch wel een punt volgens mij. Ik zou graag duidelijk van de minister willen horen of zij ook vindt dat dat gewoon niet kan. Dat als eerste.

Een tweede punt dat ik wil aankaarten, is dat de minister aangeeft dat ze bereid is om werk te maken van de ondersteuning die gemeenten kunnen krijgen. Maar betekent dat ook dat er echt actie wordt ondernomen en het gesprek wordt aangegaan over alle aspecten die de zuidelijke gemeenten noemen in de brief die we gisteren van hen hebben gehad?

Minister Ollongren:

De heer Ronnes heeft het gezien maar ik herhaal nog een keer wat ik ook in antwoorden op de Kamervragen heb gezegd. Er staat klip-en-klaar: "Het beleidskader gemeentelijke woonwagen- en standplaatsenbeleid geeft geen grond om het recht in eigen hand te nemen." Duidelijker kan ik het niet formuleren, denk ik. Ik sprak net al over rechten én plichten. Dat vind ik heel belangrijk. Er samen uit komen is wat mij betreft heel belangrijk. Het gesprek met de gemeenten is gaande. Dat gaat door. Volgende week, in het herfstreces, staat een gesprek gepland. De brief is mij bekend. Die vraagt om een aantal dingen. Daar zullen we natuurlijk ook op reageren. Die zal ook worden betrokken bij het gesprek dat gevoerd wordt. Ik voel dus echt wel de urgentie die de heer Ronnes ook ervaart, maar ik denk dat ik daar heel duidelijk over ben geweest.

De voorzitter:

De minister gaat ... O, nog een vervolgvraag? De heer Ronnes.

De heer Ronnes (CDA):

Dat is goed om te horen, en ik zie dat ook terug in de beantwoording van de schriftelijke vragen. Ik zie dat terug in de brief die eigenlijk in de staart zit van de nulmeting van de monitor standplaatsen. Mijn vraag is: is de minister ook bereid om dit gewoon actief te communiceren richting gemeenten, dus echt een gerichte brief richting gemeenten of een soort toelichting op het beleidskader, dat dit ook wel de uitleg moet zijn? Want toen ik zelf vrijdag de brief las, dacht ik: dat zit eigenlijk een beetje verstopt. Ik denk dat dit

wel elementaire informatie is, die ook gewoon echt bij de gemeenten op de bestuurstafel terecht moet komen.

Minister Ollongren:

Dat wil ik de heer Ronnes toezeggen, maar dan lijkt mij de volgorde wel: eerst volgende week het gesprek voeren, zodat we nog preciezer weten welke vragen er leven bij de gemeenten, en daarna een brief sturen waarin we dat nog eens vastleggen. Dat zou misschien meteen ook kunnen helpen bij wat nadere uitleg die bij het beleidskader nodig zou kunnen zijn.

De voorzitter:

De minister gaat door met de beantwoording.

Minister Ollongren:

De heer Koerhuis had nog een aantal specifieke vragen over de acties. Ik begrijp dat de NOS geteld heeft dat het er 34 zijn. Ik hou dat eerlijk gezegd niet precies bij. Ik kan daarom ook lastig vanaf deze plek beoordelen welke actie onder welke categorie zou moeten worden geschaard. Bovendien, en dat vind ik ook altijd wel een belangrijk uitgangspunt, is een enkele zaak momenteel onder de rechter. Dan past het mij dus al helemaal niet om me daarover uit te spreken. Volgens mij zijn de heer Koerhuis en ik het eigenlijk best eens. Natuurlijk, protesteren mag, je punt maken mag, maar ergens zonder toestemming gaan staan mag weer niet. Dan moet de gemeente daar ook gewoon op kunnen handhaven. Het gevraagde inzicht kan ik hem dus niet geven, maar over het uitgangspunt zijn we het niet oneens, denk ik.

De heer Koerhuis had ook nog een hele andere vraag, die hij wel vaker heeft gesteld, namelijk over de voorrangsregels voor statushouders. Ik ga nu een beetje van de hak op de tak, maar dat doe ik omdat ik bij de heer Koerhuis was. Ik herhaal wat ik u allemaal eerder heb gezegd: daar gaan de gemeenten echt zelf over. Ze hebben de ruimte om dat te doen. De voorrang is niet meer wettelijk verplicht, maar het staat de gemeenten vrij om dat anders in te vullen. Nogmaals excuses, want ik vermoed dat we op de standplaatsen niet zo veel statushouders zullen aantreffen, dus eigenlijk was deze vraag hier niet helemaal op zijn plek.

De voorzitter:

En toch een interruptie van de heer Koerhuis.

De heer Koerhuis (VVD):

Ik vroeg ook naar het in kaart brengen van de 34 acties die in het nieuws waren vanochtend. Je ziet het veel in de krant voorbijkomen. Bij de heer Ronnes en mij melden zich burgemeesters. Die moeten zich ook bij u melden. Houdt u daar geen overzicht van bij?

De voorzitter:

Via de voorzitter.

De heer Koerhuis (VVD):

Houdt de minister daar geen overzicht van bij? En zou de minister dat overzicht niet naar de Kamer willen sturen?

Minister Ollongren:

Nee, ik hou bij wat voor vragen de gemeenten of de burgemeesters hebben die zich bij mij melden. Wat ik doe, is daar meteen actie op ondernemen, zoals bijvoorbeeld het overleg dat voor volgende week gepland staat, met die burgemeesters. Verder heb ik er heel veel vertrouwen in dat burgemeesters voor lokale problematiek ook lokaal een oplossing vinden, dus ook als het bijvoorbeeld gaat over handhaving. Het is natuurlijk inderdaad belangrijk om daar waar het gaat over het invullen van het beleidskader, de gemeenten te helpen of hun vragen te beantwoorden. Maar als het gaat over hoe om te gaan met deze acties, dan zijn de situaties zo verschillend dat ik denk dat het goed is om ook de ruimte te gunnen aan de gemeenten en de burgemeesters om daar zelf naar bevind van zaken te handelen.

De voorzitter:

Een vervolgvraag van de heer Koerhuis.

De heer Koerhuis (VVD):

Ik vond de reactie van de minister op mijn vraag over de huisvesting van statushouders een beetje flauw, want ik heb niet willen suggereren dat statushouders op standplaatsen van woonwagenbewoners moeten komen. Maar het is wel zo dat de huisvesting voor statushouders gemeentes heel veel tijd en heel veel moeite kost. Die heel veel tijd en heel veel moeite kunnen ook gestopt worden in standplaatsen voor woonwagenbewoners of huisvesting van studenten. Het klopt dat de gemeentes over het lokale woonbeleid gaan, maar u bent in gesprek met gemeentes en in die gesprekken ...

De voorzitter:

En uw vraag?

De heer Koerhuis (VVD):

Nu komt de vraag. U spreekt gemeentes, bijvoorbeeld volgende week. Kunt u ze vragen werk te maken van studentenhuisvesting en woonwagenstandplaatsen? Kunt u in de gesprekken meenemen dat ze daar misschien wat meer aandacht aan moeten besteden en wat minder aandacht aan de voorrangregeling voor statushouders?

Minister Ollongren:

De gemeenten zijn voor heel veel zaken verantwoordelijk. Daar moeten ze allemaal tijd in steken. Dat geldt voor de huisvesting van statushouders, van studenten, hoe ze omgaan met verwarde personen. Er zijn tal van taken die op het bordje van gemeenten liggen. Het al dan niet toepassen van de voorrangregeling voor statushouders is een keuze van gemeenten. Maar de heer Koerhuis weet ook dat het niet toepassen van de voorrangregels eigenlijk niets verandert aan het feit dat er wel statushouders moeten worden gehuisvest. Dus ik denk dat we echt aan gemeenten zelf kunnen overlaten welke keuze ze daarin maken.

De voorzitter:

Daarmee is de vraag van de heer Koerhuis beantwoord. De minister gaat door met de beantwoording.

Minister Ollongren:

De heer Smeulders constateerde dat de nulmeting eigenlijk nog geen compleet beeld geeft. Dat klopt. Maar we gaan natuurlijk wel gewoon ergens beginnen, dus dit is de nulmeting. We zullen op basis van die nulmeting nog een verdere inventarisatie doen,

zodat we die monitor ook kunnen verbeteren en uiteindelijk richting een dekking van 100% gaan, waarbij we het dan wel van alle gemeenten in Nederland in beeld hebben gebracht. Maar dit is de informatie zoals we er nu over beschikken.

Voorzitter. Dan kan ik overgaan tot het volgende onderwerp, denk ik. Dat is de studentenhuisvesting.

De voorzitter:

Ik kijk even naar de leden, want ik zie de heer Smeulders nog zijn vinger opsteken voor een interruptie.

De heer Smeulders (GroenLinks):

Ik had nog een vraag gesteld: hoe groot is het tekort nou eigenlijk?

Minister Ollongren:

Dat heeft de heer Smeulders inderdaad gevraagd. Het punt is: de nulmeting geeft dus niet voor 100% een beeld, omdat we het nog niet precies weten van alle gemeenten in Nederland. Daarom kan ik dus eigenlijk nog geen antwoord geven op de vraag.

De heer Smeulders (GroenLinks):

Aan de ene kant snap ik dat, maar als u het van 80% weet, dan kunt u op basis daarvan alvast een indicatie geven.

Minister Ollongren:

Ik denk dat we er echt nog wat dieper op in moeten gaan met de gemeenten, ook in de gesprekken die we nu met gemeenten hebben, zodat wij het uiteindelijk per gemeente weten en ook een totaalbeeld kunnen presenteren. Maar dat is er op dit moment gewoon nog niet. We moeten ergens beginnen. Ook hier is de heer Smeulders ongeduldig, net zoals sommige andere mensen in deze zaal. Ik snap het ongeduld, maar het kost nog wat meer tijd.

De voorzitter:

Ik stel voor dat de minister doorgaat met het tweede blokje.

De voorzitter:

Dank u wel. De heer Ronnes.

De heer Ronnes (CDA):

Ja, voorzitter, dank voor de beantwoording van de minister in eerste termijn. Ik denk dat met name op het punt van woonwagengewoners de komende weken meer duidelijkheid zal worden gegeven over hoe verder. Ik ben erg benieuwd naar de uitkomsten. Wil de minister ons als Kamer informeren over de uitkomsten? Ik had anders een VAO aangevraagd om te kijken of het na die gesprekken nog noodzakelijk is om een motie in te dienen en nog meer richting te geven. Maar we wachten dat af en zullen zien wat dan volgt. Dank u.

De voorzitter:

Dank u wel. De heer Futselaar.

De heer **Futselaar** (SP):

Ja, voorzitter, bij het begin van dit AO dacht ik een beetje: wat moet ik hier nou mee? Woonwagens en studentenhuisvesting, totaal verschillende onderwerpen. Maar ik begin wat parallellen te zien gedurende dit debat. In beide gevallen is er een dikke stapel papier, een beleidskader of een actieplan, in beide gevallen zegt de minister ze de tijd te geven, dan gaat het zich vanzelf oplossen, zonder dat er echt concrete acties uit voortkomen. Dat baart mij een beetje zorgen. Ik ben bang dat we over een halfjaar exact hetzelfde debat nog eens kunnen voeren en een halfjaar later weer. Wat doet de minister om te voorkomen dat zij de minister van gemiste kansen wordt?

De **voorzitter**:

Mevrouw Van Eijs.

De **voorzitter**:

Dank u wel. De heer Koerhuis.

De heer **Koerhuis** (VVD):

Dank u wel, voorzitter. Ik wil graag de heer Ronnes echoën en daaraan toevoegen dat het beleidskader voor woonwagengebouwen voor veel verwarring heeft gezorgd. Als u het mij vraagt: de NOS en de minister zorgen nu voor meer verwarring. De minister heeft met 30 gemeenten gesproken, wat ik niet wist. Welke 30 gemeenten waren dat en met welke gemeenten heeft ze niet gesproken? Volgende week gaat de minister in gesprek met gemeenten. Welke gemeenten? Er staan veel gemeenten in de krant. Zijn dat ook de gemeenten met wie ze in gesprek gaat? Hoe weegt zij de acties die in de krant staan en waarmee deze gemeenten komen? Ik vraag niet meer dan dat. Ik roep de minister op een overzicht daarvan naar de Kamer te sturen.

.

De **voorzitter**:

Dank u wel. De minister.

.

De **voorzitter**:

Nee, we gaan niet door met interrupties, anders kom ik met de tijd in de knel. De minister gaat door met de beantwoording.

Minister **Ollongren**:

Dan de andere vragen die in tweede termijn zijn gesteld. De woonwagengebouwen en de gemeenten en de problematiek die nu speelt. Ik zie dat heus wel. De heer Koerhuis vraagt om lijstjes en om precieze informatie. Laten we het nou bij de gemeenten laten. Maar ik wil ze wel helpen en ook de woonwagengebouwen wil ik helpen. Vandaar dat die gesprekken volgende week verder gaan, met alle gemeenten die zich gemeld hebben, met alle gemeenten die het beleidskader snappen, dat ook duidelijkheid biedt, maar dat ook in de praktijk een aantal knelpunten oplevert. Zij willen graag overleg hebben over de oplossing. Ik wil de heer Ronnes, maar ook de anderen die daarop wezen, graag toezeggen dat ik de uitkomst van dat overleg uiteraard met de Kamer zal delen. Dat geeft u misschien meer inzicht. Ik had in eerste termijn al tegen de heer Ronnes gezegd dat de volgorde wat mij betreft is: eerst het voeren van dat overleg met gemeenten en

woonwagengewoners om precies te weten waar die knelpunten zitten, wat kan leiden tot een brief waarin ook een verduidelijking zou kunnen komen van vragen die zijn gerezen naar aanleiding van het beleidskader. Zo loopt het volgens mij rond. Ik hoop dat ik daarmee ook recht doe aan de vragen die daarover zijn gesteld.

Minister **Ollongren**:

De voorzitter:

Dat lijkt me wel. Ik zie instemmend geknik bij de leden van de commissie. Ik zal nog even een aantal toezeggingen herhalen. Verder verwijs ik overigens naar de toezeggingen in het verslag. Bovendien is er een VAO aangevraagd door 50PLUS. Dat zal ongetwijfeld ergens direct na het reces ingepland worden.

Nu de toezeggingen:

- Voor de zomer van 2019 volgt een schatting van de behoefte aan studentenwooneenheden met informatie over de plannen voor campussen.
- De Tweede Kamer ontvangt info over goed verhuurderschap volgens het Gronings model.

De minister heeft daarbij gezegd dat dit binnenkort het geval zal zijn. Kan zij wat duiding geven qua termijn? Zij zegt dat die informatie voor het WGO van 12 november zal binnenkomen.

- De Tweede Kamer ontvangt een brief voor het overleg over het beleidskader standplaatsenbeleid.

Dat zijn de toezeggingen die we vastgesteld hebben. Voor de rest verwijs ik naar het verslag.

Sluiting 20.29 uur.